

Edukacja w strategicznych dokumentach rozwoju kraju

wykład

Liliana Zientecka

liliana_zientecka@o2.pl

Warszawa, 2017 r.

Administracja rządowa od 2006 r. konsekwentnie buduje **system zarządzania zintegrowanym rozwojem Polski**

Podstawą tych działań jest;

[ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju](#)

- pakiet strategii;
- porządkowane są dotychczas obowiązujące dokumenty;
- przyjęto także ustawy tworzące ramy prawne dla zaproponowanych rozwiązań.

Podstawowa zasadach polityki rozwoju

Art. 2. Przez politykę rozwoju rozumie się

zespół wzajemnie powiązanych działań

podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy

w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

Art. 3. Politykę rozwoju prowadzą:

- 1) Rada Ministrów;
- 2) samorząd województwa;
- 2a) związki metropolitalne;
- 3) samorząd powiatowy i gminny.**

Europejska polityka spójności w Polsce

Art. 14c.

W celu zapewnienia realizacji europejskiej polityki spójności w Polsce **tworzy się dokument**.....ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
- Europejskiego Funduszu Społecznego;
- oraz Funduszu Spójności;

i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zwany dalej „narodową strategią spójności”.

Art. 14d.

Zasady wieloletniego finansowania realizacji polityki rozwoju określają przepisy o finansach publicznych.

Hierarchiczny system dokumentów strategicznych kraju

**Krajowa Strategia
Rozwoju Regionalnego**

**Strategia
Innowacyjności i Efektywności
Gospodarki**

**Strategia
Zrównoważonego Rozwoju
Wsi, Rolnictwa i Rybactwa**

**9 zintegrowanych
strategii rozwoju**

**Strategia
Rozwoju Turystyki**

**Strategia
Rozwoju Bezpieczeństwa
Narodowego RP**

**Strategia
Rozwoju Kapitału Ludzkiego**

**Strategia
Sprawne Państwo**

**Strategia
Bezpieczeństwo Energetyczne
i Środowisko**

**Strategia
Rozwoju Kapitału Społecznego**

OSRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Europejski Fundusz Społeczny

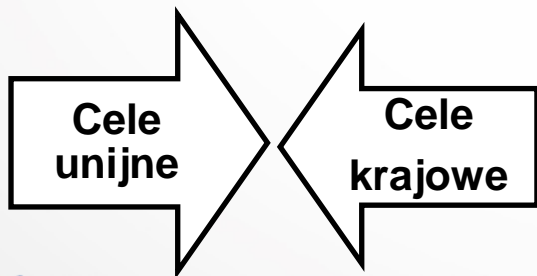
Edukacja obszarem istotnym dla rozwoju

Europa 2020 to unijna strategia wzrostu na najbliższe dziesięciolecie. w którym wyznaczono plan działań (*wskaźników, mierników*) w 5 obszarach;

1. Zatrudnienie...
2. Innowacje.....
- 3. Edukacja....**
4. Włączenia społeczne....
5. Zmiana klimatu/energii...

– które należy osiągnąć do 2020 r.

W każdym z tych obszarów państwa członkowskie wyznaczyły własne cele krajowe.

Wartości jakie Polska zadeklarowała do osiągnięcia w zakresie 5 obszarów Strategii Europa 2020

1. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat na poziomie 71%.
2. Poziom nakładów na badania i rozwój (B+R) w wysokości 1,7% PKB.
3. Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej do poziomu ok. 96 Mtoe.
4. **Zmniejszenie do 4,5% odsetka osób wczesnie porzucających naukę oraz zwiększenie do 45% odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lat.**
5. Obniżenie o 1,5 mln liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Konieczność !!!!! **aktualizacji** krajowych programów reform

Krajowe Programy Reform (KPR) to główne narzędzie służące realizacji strategii „Europa 2020” na szczeblu państw UE.

W roku 2016, po raz pierwszy w historii Semestru Europejskiego - KE wyraziła oczekiwanie, aby w aktualizacji KPR znalazła się odpowiedź na kluczowe wyzwania, określone przez KE w sprawozdaniu krajowym (ang. Country report).

Rada Ministrów 26 kwietnia 2016 r. przyjęła aktualizację 2016/2017 KPR
[Krajowy Program na rzecz realizacji strategii "Europa 2020"](#).

Zmiana podejścia do rozwoju kraju – aktualizacja kierunków interwencji

Uzasadnienie wprowadzenia korekty do dokumentów zarządzania krajem „Raport o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym”, przyjęty przez RM 6 czerwca 2016 r.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

do roku 2020 z perspektywą do 2030 r. przyjęta 14 lutego 2017 r. (418 stron)

Wiodąca zasada - zrównoważonego rozwoju całego kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym i terytorialnym oraz założenie, że z efektów Strategii skorzystają wszyscy obywatele.

Wizja rozwoju opisanego w Strategii została osadzona na założeniu

silnej polskiej gospodarki i sprawnego państwa.

Edukacja w wizji Odpowiedzialnego Rozwoju

Edukacja i jej jakość - są warunkiem realizacji wizji państwa

a zasoby ludzi

- dobrze wykształconych,
  - posiadających umiejętności twórcze i innowacyjne,
- niezbędnym warunkiem zakładanego rozwoju.

Dla systemu edukacji (zwłaszcza w obszarze szkolnictwa zawodowego)
tak postawiony cel Strategii

stanowi wyzwanie do wielu koniecznych reform.

Edukacja w Krajowym Programie Reform

1. Poprawa dostępności form wczesnej edukacji i opieki, w tym edukacji przedszkolnej.
2. Lepsze dostosowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy.
3. Poprawa jakości edukacji (**jakości pracy szkół** i placówek edukacyjnych), doskonalenie metod i warunków nauczania i wychowania, ulepszanie organizacji pracy oraz podnoszenie kompetencji kadry.
4. Opieranie polityki edukacyjnej na kompleksowej i spójnej strategii uczenia się przez całe życie, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy w zakresie upowszechnienia uczenia się dorosłych.

Młodzież niekontynuująca nauki.

Wskaźnik jest obliczany, jako udział osób w wieku 18—24 lata z wykształceniem, co najwyżej gimnazjalnym, które nie kontynuują nauki i nie dokończają się w ludności ogółem w tej samej grupie wieku.

W tym zakresie Polska już dzisiaj osiąga lepsze wyniki od średniej UE, która założyła osiągnięcie tego wskaźnika na poziomie poniżej 10 %.

Wskaźnik w strategii Europa 2020

Wartość bazowa dla Polski 2011 rok

Wartość docelowa dla Polski 2020 rok

poniżej 10%

5,6%

4,5%

Aktualnym wyzwaniem dla polskiego systemu edukacji jest

dalsze doskonalenie w kierunku bardziej praktycznego podejścia do nauki

oraz lepszego dopasowania systemu edukacji do wymagań stawianych przez pracodawców i rynek pracy.

Odsetek osób w wieku 30-34 lata posiadających wyższe wykształcenie

Wskaźnik obliczany jest, jako udział osób w wieku 30-34 lata z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie osób w tym samym wieku.

Wskaźnik w strategii Europa 2020	Wartość, jaką Polska osiągnęła w 2014 roku	Wartość docelowa dla Polski 2020 rok
40%	42,1%	45%

Kolejne lata należy wykorzystać dla

poprawy jakości wykształcenia wyższego poprzez dopasowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Jako uzasadnienie takiego kierunku zmian autorzy wskazują duży odsetek osób dorosłych z niskim poziomem umiejętności ogólnych i zawodowych.

Wyrównanie dostępu do uczenia się przez całe życie – głównym wyzwaniem dla systemu edukacji i szkolnictwa wyższego

Z przytoczonych analiz wynika, że aktualny stan edukacji
(systemu oświaty i systemu szkolnictwa wyższego),

- ❑ mimo że osiągają wskaźniki ilościowe uzgodnione z UE, **nie są w stanie realizować celów Strategii**

Rozwój....

Dla jakości kapitału ludzkiego i społecznego w Polsce kluczowe jest
podjęcie działań m.in. w zakresie

- ❑ **poprawy jakości !!!!!!!!!!!** systemu edukacji formalnej i nieformalnej dla
wszystkich grup wiekowych.

Edukacja w celach i oczekiwanych rezultatach Strategii

- Dobry start** – pełne upowszechnienie wysokiej jakości edukacji dzieci w wieku przedszkolnym.
- Wysokiej jakości system oświaty** – innowacyjny, powiązany z rynkiem pracy i spójny społecznie.
- Wysoka jakość systemu szkolnictwa wyższego** – powiązanego z rynkiem pracy, otwartego na pozyskiwanie potencjału intelektualnego dla przemysłu i gospodarki.
- Upowszechnienie formalnej i nieformalnej edukacji dla dorosłych**, w tym usług edukacyjnych zintegrowanych z zatrudnieniem, wsparciem rodziny, uczestnictwem w kulturze i aktywnością społeczną.

Planowane kierunki działań w systemie oświaty

Głównym kierunkiem interwencji w systemie edukacji
jest **dopasowanie kształcenia do potrzeb nowoczesnej gospodarki**

Kompetencje kluczowe

Poprawa innowacyjności szkół i placówek oświatowych;

- Nowa podstawa programowa-
komunikowanie się w języku ojczystym i w
językach obcych oraz aktywne uczestnictwo
w życiu społecznym.
- Kształtowanie u uczniów takich cech jak
kreatywność, inicjatywność, innowacyjność,
przedsiębiorczość i umiejętności pracy
zespołowej.
- Aktywne i projektowe metody pracy uczniów
z wykorzystaniem TIK.
- Operacjonalizacja wiedzy zdobytej w szkole.
- Metody kształcenia i doskonalenia
nauczycieli powiązane z wymaganiami,
jakie państwo stawia szkole.

Dopasowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb nowoczesnej gospodarki;

- Zbudowane na modelu dualnym
(szkoła-pracodawca) oraz poprzez
kształcenie w rzeczywistym środowisku
pracy.
- Modernizacja treści oraz metod
kształcenia i szkolenia zawodowego.
- Instytucjonalna popularyzacja
szkolnictwa zawodowego wśród uczniów
i rozwój doradztwa zawodowego.

Kompetencje kluczowe – europejski azymut dla edukacji

Ogłoszona w listopadzie 2012 r. przez Komisję Europejską strategia pod hasłem *Nowe podejście do edukacji* wyraźnie wskazuje na potrzebę zmian w systemach kształcenia i szkolenia państw członkowskich, by były one w stanie zapewnić młodym ludziom rozwój umiejętności i kompetencji, których wymaga się obecnie od pracowników, a które nie zawsze w odpowiednim stopniu udaje się zdobyć w procesie edukacji.

„Zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r.

w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie”

Kompetencje Kluczowe są definiowane jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji.

Wszystkie kraje europejskie w odpowiedzi na bieżące potrzeby społeczne odnotowały wyraźny postęp w uwzględnianiu kluczowych umiejętności w regulacjach prawnych oraz w programach nauczania.

Kompetencje kluczowe dla polskiego systemu edukacji

Ustanowiono osiem kompetencji kluczowych:

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym;
- 2) porozumiewanie się w językach obcych;
- 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- 4) kompetencje informatyczne;
- 5) umiejętność uczenia się;
- 6) kompetencje społeczne i obywatelskie;
- 7) inicjatywność i przedsiębiorczość;
- 8) świadomość i ekspresja kulturalna.

Kompetencje w szkole kształtujemy

nie poprzez to czego uczymy - **ale JAK uczymy !!!**

W jakich warunkach ?

Jakimi metodami ?

Jakie osiągamy efekty?

Kompetencje kluczowe **uwzględnione !!!!!** w nowej podstawie programowej

Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r.

w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356)

**Projekt pokazuje - jak JST może wspierać swoje szkoły
w skutecznej realizacji tego zadania !!!!!**

Strategia jest gruntowną refleksją nad stanem państwa
i kierunkach jego naprawy.

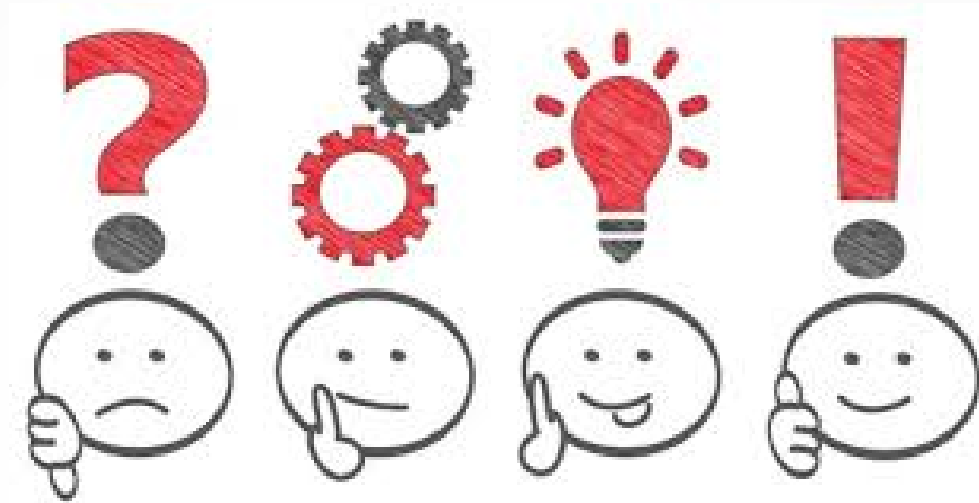
W obszarze edukacji
nie proponuje się podniesienia wskaźników ilościowych,
ale wizję gruntownej reformy jakości
nauczania, wychowania i opieki.

***Kierunki działań w systemie oświaty
mogą stać się kosmetyczną zmianą systemu edukacji
albo reformą cywilizacyjną.***

Dziękuję za uwagę

Liliana Zientecka

liliana_zientecka@tlen.pl

